

Značajnost feljtonistike u „Sv. Ceciliji“

Ljubomir Galetić, Zagreb

Kroz sva tri karakteristična razdoblja izlaženja *Sv. Cecilije* bio je u njenoj strukturi uvijek prisutan i feljtonistički dio, koji je tokom vremena u pojedinim godištim, pa i brojevima, rasporedom, obimom i sadržajem prilično varirao. Budući da je ta građa (materija) u *Sv. Ceciliji* vrlo obimna i raznolika, prikazat ću u ovom izlaganju ukratko samo najznačajnije rubrike i jedinice izrazito feljtonističkog karaktera.

Već u prvim brojevima iz prva dva godišta (1877—1878) susrećemo stalnu rubriku »Viestnik« koja je imala obično ove podnaslove: Domaće viesti, gdje se nalaze različite, sasvim kratke, vijesti iz domovine, često vezane i uz život samog lista; Glazbene novosti u Slavenah, Razne viesti, Raznice, gdje se navodi glazbena literatura pretežno stranog, najviše njemačkog porijekla; Listovnica — sadrži kratke odgovore uredništva na primljena pisma. Povremeno se pojavljuju i razni dopisi iz pokrajina, u kojima se najčešće izražava ohrabrujuća podrška listu i uredništvu. U godištim iz 1883 — 1884. o feljtonistici se gotovo i nema što reći. Tek je u br. 2. (1883) uvedena rubrika »Razne viesti« koja ostaje stalnom kroz cijelo godišće. U njoj se uz ostalo očituje i, nažalost, neostvarena težnja za osnivanjem »Cecilijina društva«.

U drugom razdoblju feljtonistički se dio sve više povećava i postaje sve značajniji i vredniji. Sastojao se uglavnom od ovih rubrika: Listak, Dopisi (Naši dopisi), Glazbena literatura, Pregled štampe o glazbi, Vijesti (Razne vijesti), Vijesti »Saveza hrvatskih pjevačkih društava«, Iz Cecilijina društva, Nek je svašta i dr. Od toga su posebno značajne rubrike Listak, gdje su se ispočetka objavljivali razni izvještaji, i obavijesti o radu Cecilijina društva i o teškoćama samog lista. Iz toga se može kontinuirano pratiti rad i razvoj društva, kao i problematika oko izdavanja i uređivanja lista. Tu su se kasnije donosile i kraće biografije naših i stranih glazbenika i crkvenih dostojanstvenika u povodu nekog jubileja, imenovanja ili godišnjice, te nekrolozi. Rubrika Dopisi, kasnije Naši dopisi, donosila je razna izvješća gotovo sa svih strana svijeta. Zatim su vrlo važne rubrike Glazbena literatura i Pregled štampe o glazbi, gdje su se ispočetka pojavljivali samo kraći informativni osvrti na glazbene publikacije, a kasnije (u zreлом periodu) i opširnije i stručnije recenzije naših i stranih glazbenih izdanja. Posebna značajnost te rubrike je u tome što su se u njoj redovito pratile gotovo sve naše glazbene publikacije, pa je *Sv. Cecilija* kod nas možda jedini časopis u kojem su sakupljeni podaci o svemu što je u našoj glazbenoj literaturi objavljeno u tom vremenu.

Redoviti pregled našeg glazbenog života i glazbene kritike ispočetka je sadržavala rubrika Razne vijesti. Taj je pregled nakon 1923. premješten u prvi

dio lista. Opsežniji kritički prikazi dr. V. Novaka pojavljuju se već od 1916. U poslijeratnim godinama, kada se naš glazbeni život počeo sve više razvijati i rasti, javljaju se u *Sv. Ceciliji* stalni recenzenti i kritičari F. Mlinar-Cigale, dr. S. Markulin i L. Šafranek-Kavić. Tada je, može se reći, *Sv. Cecilija* davala iscrpan pregled zagrebačkog glazbenog života. Od 1922 — 1937. bio je jedini i stalni kritičar *Sv. Cecilije* L. Šafranek-Kavić, koji je u rubrici »Koncertna sezona u Zagrebu« neprekidno izvještavao o svim koncertnim i opernim priredbama održanim u Zagrebu. Na taj se način skupilo i sačuvalo u listu mnogo podataka o našem glazbenom životu toga razdoblja. Od 1937 — 1941. *Sv. Cecilija* više nije mogla pratiti sve glazbene manifestacije u Zagrebu. Od 1941 — 1944. objavljivali su dosta redovito prikaze i kritike glazbenog života u Zagrebu J. Andreis, A. Vidaković i dr.

Razni autori, uglavnom vanjski suradnici, ili naši glazbenici koji su stanovito vrijeme boravili u inozemstvu, pisali su o glazbenim zbivanjima izvan Zagreba i u inozemstvu.

Za vrijeme dok je *Sv. Cecilija* bila i glasilo »Saveza hrvatskih pjevačkih društava« donosila je zanimljive vijesti iz »Saveza...«, na temelju kojih se može pratiti rad i djelovanje pjevačkih zborova tih godina. Dakako da su redovite vijesti bile i iz Cecilijina društva. Na svoj način je zanimljiva i rubrika Nek je svašta, u kojoj se nalazi niz svaštica iz života glazbenika, anegdota, iz glazbene povijesti itd. U svim tim rubrikama sadržani su brojni i dragocjeni podaci i važne informacije o glazbenim manifestacijama, našoj i stranjoj glazbenoj literaturi, kao i brojne vijesti iz naše glazbene prošlosti, zabilježene jedino na stranicama *Sv. Cecilije*.

Nova, sadašnja *Sv. Cecilija* (1969 —) posvećuje feljtonistici znatan dio prostora. Glavne su rubrike: Naši pjevački zborovi, gdje se radi o izvještajima i prikazima o aktivnosti i nastupima zborova, zatim Naš glazbeni život, koji donosi prikaze i osvrtne na razne koncerte u Zagrebu i drugim gradovima. Rubrike Iz rada Instituta i Vijesti iz inozemstva govore same za sebe. U Prikazima je do sada recenziran znatan broj naših i stranih glazbenih publikacija. Zatim se tu nalaze i rubrike Pitajte odgovaramo, Provjerite svoje poznavanje glazbe, te Gramofonske ploče tvornice »Jugoton«, u kojoj je do sada našim čitateljima predočen niz ploča s vrhunskim djelima iz naše i svjetske glazbene kulture.

Osim toga ovamo spadaju i izvještaji različitog sadržaja iz raznih strana na pr. kongresi, skupovi i sl. kao i napisi »In memoriam« (nekrolozi), obljetnice itd., što je također feljtonističkog karaktera.

Feljtonistička građa sadržana u *Sv. Ceciliji* vrlo je značajna i od neprocjenjive vrijednosti i važnosti kako za dosadašnje, tako i za buduće istraživanje naše glazbene kulture.

DIE BEDEUTUNG DER FEUILLETONISTIK IN DER »SV. CECILIJA«

Zusammenfassung

Durch alle drei charakteristische Zeitabschnitte der **Sv. Cecilija**, befand sich stets in ihrer Struktur auch der feuilletonistische Teil, der seiner Einteilung, Umfang und Inhalte nach verschiedenartig variierte. Da man in Bezug auf die Feuilletonistik in der **Sv. Cecilija** nur in der erweiterten Bedeutung des Ausdrucks »Feuilleton« reden kann, ist in diesem Vortrag zusammenfassend folgende Materie beinhaltet: Verschiedene Nachrichten und Berichte, Nekrologe, Jubiläen, Kritiken und Rezensionen, sowie einige Einheiten besonderer feuilletonistischer Prägung.

In den Nummern der ersten zwei Jahrgänge (1877 — 1878) begegnen wir der ständigen Rubrik »Viesnik« (Nachrichten), die gewöhnlich folgende Überschriften trug: Hausnachrichten, Musikalische Neuigkeiten bei den Slawen, Allerlei, Verschiedenes, Briefe. Zeitweise erschienen verschiedene Zuschriften aus der Provinz. In den Jahrgängen 1883 — 1884 ist über die Feuilletonistik kaum etwas zu berichten. Erst in der zweiten Nummer (1883) wurde die ständige Rubrik »Verschiedene Nachrichten« eingeführt. Darin zeigt sich unter anderem auch die unverwirklichte Tendenz der Gründung eines »Cäcilienverbandes«.

Im zweiten Zeitabschnitt (1907 — 1944, 1946) gewinnt der feuilletonistische Teil immer mehr an Bedeutung. Er

gestaltet sich wesentlicher und wertvoller. Vorwiegend bestand er aus diesen Rubriken: »Listak«, Zuschriften«, Musikliteratur«, Nachrichten«, »Presseübersicht über die Musik«, »Allerlei soll es sein« und dgl. Davon sind besonders die Rubriken »Listak« hervorzuheben, wo regelmäßig über die Arbeit und Gestaltung des »Cäcilienverbandes« und die Probleme der Zeitschrift berichtet wurde, ferner »Musikliteratur« und die Presseübersicht über die Musik, wo anfangs informative Rückblicke und später ausführliche Rezensionen über musikalische Veröffentlichungen erschienen, während die Rubrik »Verschiedene Nachrichten«, Musikkritik und regelmässige Übersicht unseres musikalischen Lebens brachte. Diese Übersicht wurde nach dem Jahre 1923 in den ersten Teil der Zeitschrift verlegt. In diesen Rubriken befinden sich zahlreiche und wertvolle Angaben und Informationen über musikalische Manifestationen in unserer und in der ausländischen Musikliteratur.

Der dritte Abschnitt (1969 —) räumt der Feuilletonistik einen erheblichen Platz ein. Die Hauptrubriken sind: »Unsere Gesangchöre«, »Unser Musikleben«, »Aus dem Wirken des Instituts«, »Auslandsnachrichten«, »Rezensionen« u.s.w. Ausserdem gehören auch zahlreiche Berichte verschiedenen Inhalts und von verschiedenen Seiten hier, wie z. B. Kongresse, Symposien und Ähn., sowie Anschriften »In memoriam«, »Jubiläen« u.s.w., ebenfalls feuilletonistischen Charakters.

Die feuilletonistische Materie enthalten in der **Sv. Cecilija**, ist sehr bedeutungsvoll und vom unschätzbaren Wert für bisherige und künftige Untersuchungen unserer musikalischen Kultur.